

Legge ned Visthus skolekrets

Saksgang:

Saken planlegges gjennomført etter tidsplanen under.

Denne *høringen* sendes til:

- Fagforening for de ansatte ved skolen
 - Utdanningsforbundet ved Vevelstad sentralskole
 - Fagforbundet ved Vevelstad sentralskole
- Grendelag
 - Visto Grendeutvalg v/Ronald Bjøru
 - Stokka Grendelag v/Geir Tysnes (Sandnessjøen)
- Grupper og organisasjoner
 - Ungdomslaget Fremskritt v/Lone Renate Stokka Pedersen
 - Kilvågen vel v/Björg Johansen (Brønnøysund)
- Elevråd
 - Elevrådet ved Vevelstad sentralskole
- Samarbeidsutvalget ved skoler som berøres
 - SU ved Vevelstad sentralskole

2 måneders høringsfrist, jfr. retningslinjer for forskriftsarbeid i kommunene av 30. januar 2002.

Høringsfrist: 28.05.2025.

Eventuelle høringsinnspill merkes «Høringsinnspill – Visthus skolekrets» og sendes til post@vevelstad.kommune.no

Saken planlegges å tas inn til *formannskapet*: 04.06.2025

Saken planlegges å tas inn til *kommunestyret*: 19.06.2025

Innledning:

Visthus skole har vært stengt siden sommeren 2022. Elever som i utgangspunktet sokner til skolen, pendler i dag til Vevelstad sentralskole. Elevantallet i skolekretsen holder seg lavt i overskuelig fremtid.

Skolebygget står tomt. Vevelstad kommune får forespørsler om bygget fra ulike interessenter. Kommunen har ikke økonomi til å vedlikeholde bygget, og anser derfor

at bygget bør avhendes til noen som kan ta vare på det. I forlengelsen av dette, er det hensiktsmessig at skolekretsen legges ned.

Bakgrunn:

I kommunestyremøte 18.12.2019 ble følgende vedtak fattet:

«Visthus oppvekstsenter – skolen Undervisningen for elever ved Visthus oppvekstsenter organiseres, fra *skolestart høsten 2020, med tre dager på Visthus og en dag ved Vevelstad sentralskole pr. uke.*

Vevelstad sentralskole blir fra høsten 2020 fem-delt.

Barnehagen ved Visthus oppvekstsenter legges ned ved barnehageårets slutt, sommeren 2020»

Vevelstad kommune har siden skolen på Hesttun ble nedlagt, hatt *to* skolekretser;

Vevelstad sentralskole er hovedskolen for elever på strekningen Vistnesodden-Andalsvågen. Skolen er ungdomsskole for alle elevene i kommunen.

Visthus skole - en fådelt skole for elever på 1.-4. trinn, bosatt på strekningen Vistenfjorden - Stokkasjøen. Skolen var tidligere for elever på 1.-7. trinn
Visthus oppvekstsenter inkluderte Visthus skole og barnehagen som lå i samme bygg.

Barnehagen på Visthus ble lagt ned sommeren 2020. Alle kommunens barn i barnehagealder har siden da benyttet barnehagen på Vevelstad.

Kommunestyrevedtaket beskriver at elevene hadde 4 dager på skolen pr uke. Dette gjaldt for elever på 1.-2. trinn. Elevene på 3.-4. trinn hadde i tillegg fredagsskole på Visthus de samme fredagene som de øvrige elevene på 3.-4. trinn i kommunen hadde skole, dvs. 16-18 fredager gjennom skoleåret.

Elevantallet gikk ned etter kommunestyrevedtaket i 2019.

Høsten 2020 var det 3 elever på skolen (på 1., 3. og 4. trinn).

Høsten 2021 var det 2 elever (på 2. og 4. trinn).

Høsten 2022 var det 1 elev på 3. trinn. Eleven byttet til Vevelstad sentralskole, og Visthus skole ble stengt.

Status:

På Visthus bor det i dag 3 barn under skolepliktig alder. De begynner på skolen i 2025, 2027 og 2029. På Bønå er det et barn under skolepliktig alder, som begynner på skolen i 2026.

I skolepliktig alder er det 2 elever (på 1.-4. trinn) som sokner til Visthus skole.

Barna som skal begynne på skolen i 2025, 2026 og 2027 går i barnehagen på Vevelstad i dag. De har et sosialt liv og venner i barnehagen. Barnets beste er å få

bygge videre på denne tryggheten, ved at de starter på skolen sammen med vennene sine fra barnehagen. Foreldrene vil dermed ikke la dem starte på skolen på Visthus, om muligheten skulle by seg.

Barnet som begynner på skolen i 2029, har ennå ikke begynt i barnehagen.

Faglige vurderinger:

Grunnloven § 104 annet ledd, og artikkel 3 i FNs barnekonvensjon fastslår at **barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger som angår barn**. Dette betyr at når voksne og myndigheter tar beslutninger som kan påvirke barn, skal de alltid vurdere hva som vil være til barnets beste og prioritere dette over andre hensyn. Prinsippet gjelder både i konkrete saker om et enkelt barn, og for avgjørelser på mer overordnet nivå, som ved utforming av lover. Når det gjelder skolekrets og tilknytning til nærskolen, er det flere faglige hensyn som må sees opp mot hverandre, hvorav to viktige forhold er *skolevei* og *skolemiljø*.

Skoleveien for elever som tilhører Visthus skolekrets, er ulik.

Elevene som bor på Aursletta og Bønå må reise med båt både til Visthus og til Forvik. Når man har satt seg på båten, er den ene utfordrende delen av skoleveien gjennomført. Da sitter man om bord til man er fremme ved kaien hvor man skal gå av båten, og den andre utfordrende etappen på skoleveien tas. Om man sitter på skolebåten i 20 eller 30 minutter er av mindre betydning. Denne erfaringen har bidratt til at flere familier fra innerfjorden heller har reist til et større sosialt miljø ved Vevelstad sentralskole, enn å reise til et mindre miljø ved Visthus skole.

For elevene på Visthus og Stokkasjøen vil skoleveien bli mer strabasiøs tidligere i skoleløpet. Elevene fra Stokkasjøen ble kjørt, og elevene fra Visthus gikk til skolen de første skoleårene.

Tidligere var Visthus skole for elever fra 1.-6.(7.) klasse. Man måtte reise til Forvik med båt når man startet i ungdomsskolen som 12-13-åring. På et tidspunkt ble Visthus skole en 1.-4. skole, og man måtte starte å reise med båt til Forvik fra man var 9-10 år. Nå må man reise med båt fra skolestart som 5-6-åring.

Faglig sett er ikke de yngste elevene klare til å mestre en slik skolevei alene, og vil trenge assistanse i overgangene på skoleveien. Dette lar seg løse på ulike vis, alt etter den enkelte elevs individuelle behov.

Geografien og klimaet vårt har vist at skoleskyssen kan fryse inne, eller været kan bli for ille, slik at elevene ikke kommer seg til eller fra skolen. Innerfjorden har ingen muligheter da, de må holde seg hjemme, eller bli igjen på Vevelstad etter skoletid. Elevene fra Visthus og Stokkasjøen kan eventuelt ta ferge.

Når været blitt slik at de ikke kommer seg hjem, har det hittil blitt løst ved at elevene har dratt drar hjem med venner. Skolen jobber for å få på plass mer strukturerte ordninger.

Korona-årene ga oss mulighet for en mer digital arbeidsmåte, hvilket gjør at elevene i stor grad kan jobbe hjemmefra i korte perioder. Det er ingen grunn til at den faglige innlæringen skal lide dersom hurtigbåten ikke går.

Skolemiljø spiller en rolle når det gjelder å bestemme om man vil la barnet sitt reise til Forvik. Pr nå er det 2 elever i Vevelstad som har Visthus som nærskole. Til høsten

byttes en 4.klassing ut med en 1.klassing, og det vil fortsatt være 2 elever som sokner til Visthus skolekrets.

Faglig sett er en viktig forutsetning for sosial utvikling, at man får være sammen med andre barn. Barn har sosiale behov, og trenger å finne noen de kan ha et fellesskap med. Barnas allsidige utvikling foregår i samspill med andre. Forståelse for sosiale forhold og prosesser, og mestring av sosiale ferdigheter, krever erfaring med og deltakelse i fellesskapet. Barn har behov for å inngå i stimulerende samspill for å utvikle seg optimalt. (Udir.no)

Dette fellesskapet/samspillet kan være utfordrende å finne i små miljø. Utvalget man finner venner fra, er større på Vevelstad sentralskole enn på Visthus skole.

Barnets beste vil for de fleste foreldre være at barnet tar båtskyss til Forvik, sett i sammenheng med barnetallet slik det har utviklet seg for Visthus skolekrets.

Fremtidig behov:

Grunnlaget for å ha en nærskole på Visthus er lite i dag, og behovet fremover ser ikke ut til å endre seg. Det *kan* skje endringer som gjør at skolen bør tas i bruk, men med den kunnskapen kommunen sitter med pr nå, er det lite trolig.

Mens skolen står tom, forfaller skolebygget. Skolebygget ble ferdigstilt og tatt i bruk i 1974, og er det nærmeste bygda kommer et signalbygg. Bygget og skoleplassen betyr mye for mange, og for bygda er det viktig å beholde bygget i den stand det har i dag.

Ungdomslaget Fremskritt har satt opp en scene på skoletomten, og den kan fremdeles benyttes til noe større utarrangementer.

Mulig behov i fremtiden:

Dersom det igjen oppstår behov for en skole på Visthus, sier Utdanningsdirektoratet følgende:

«Verken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.»

Videre opplyser Statsforvalteren i Nordland om at både nedleggelse og opprettelse av skolekrets, er et kommunalt anliggende. Å opprette en skolekrets vil kreve en grundig saksutredning av gjeldende behov, med et kommunalt vedtak.

Definisjon; Skolekrets:

Store Norske Leksikon:

«Skolekrets er et geografisk område som bestemmer hvilken skole en elev skal gå på. Barnets folkeregistrerte adresse bestemmer hvilken skole barnet sokner til. Skolekretser skal være en hensiktsmessig inndeling av områder som sikrer at barn får tilgang på utdanning i nærhet til hjemmet.»

Wikipedia:

«Skolekrets er en gammel kommunal inndeling som bestemte hvor barna i kretsen skulle gå på skole. Selv om det har vært en skolesentralisering, fungerer de gamle skolekretsene ofte fremdeles.

På landsbygda overtar gjerne kretsen den gamle skolen og bruker den til grendehus og som sentrum for kulturell og sosial aktivitet i kretsen.»

Konklusjon:

I Vevelstad kommune har vi to skolekretser, Vevelstad sentralskole og Visthus skole. Med liten geografisk utstrekning, moderne hurtigbåt og et folkeslag som tåler å yte litt ekstra for å kunne fortsette å bo på idylliske perler i kommunen, er kanskje tiden inne for å legge ned Visthus skolekrets.

Hva som konkret skal skje med bygget etter en nedleggelse, er ikke avgjort, men nedleggelsen vil kunne gi mulighet for på den ene eller andre måten å få liv innenfor skolebyggets vegger igjen.

Forslag til Vedtak:

Vevelstad kommunestyre legger ned Visthus skolekrets med virkning fra dags dato.